

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

अशोभनीय टाळाटाळ

एखाद्या संवैधानिक संस्थेला पुरेसे अधिकार दिले, ते अधिकार वापरण्याचं स्वातंत्र्य दिलं, तरीही त्या संस्थेने मिळालेलं स्वातंत्र्य ते अधिकार न वापरण्यासाठीच वापरायचं ठरवलं तर त्याला काय म्हणणार? अशावेळी संबंधित संस्थेला कार्यतत्पर करण्यासाठी जे जास्तीत जास्त करता येतं, तेच सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी केलं. विषय आहे, महाराष्ट्रात दीर्घ काळापासून रखडलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांचा. या निवडणुका व्हाव्यात यासाठी अनेकजण अनेकवेळा न्यायालयात गेले; तसे निवडणूक प्रक्रियेतील मुद्द्यांचा पूर्ण खुलासा झाल्याशिवाय निवडणुका घेणं उचित नाही, हे सांगण्यासाठीही अनेकजण न्यायालयात गेले. जे प्रक्रियेतील स्पष्टीकरणासाठी गेले, त्यांचे मुद्दे अधिक गुंतागुंतीचे असल्याने त्या संबंधातील न्यायालयीन प्रक्रिया लांबत गेली, निकाल आले नाहीत; परिणामी निवडणुकीची प्रक्रिया सुरू होऊ शकली नाही. ही वस्तुस्थिती न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिल्यानंतर न्यायालयाने २०१७ मध्ये ज्या सूत्राने निवडणुका झाल्या, त्याच पद्धतीने; पण न्यायालयासमोरील प्रलंबित प्रकरणांच्या निकालांच्या अधीन राहून निवडणुका घ्या , असा आदेश मे महिन्यात दिला. त्या आदेशातच ऑक्टोबर अखेरपर्यंत निवडणुका घेण्याचे निर्देशही दिले होते. पण, प्रत्यक्षात राज्य निवडणूक आयोगाने अपेक्षित वेगाने प्रक्रिया न राबवल्याने आता न्यायालयाला जानेवारी २०२६ पर्यंतची मुदत द्यावी लागली आहे. गेल्या वेळी मुदत देऊनही निवडणूक आयोग अपेक्षित गतीने न हलल्याने न्यायालयाने यावेळी निवडणूक प्रक्रियेतील महत्त्वाच्या टप्प्यांचं वेळापत्रकच आखून दिलं आहे. काही मुद्द्यांबाबत स्पष्टीकरणाची गरज भासलीच, तर त्यासाठी येत्या दीड महिन्यांत येण्याची मुदतही दिली आहे. न्यायालयाने एवढी आग्रहाची भूमिका घेतल्याने जानेवारीअखेरपर्यंत निवडणुका होतील, अशी आशा करायला आता हरकत नाही. केवळ आशाच करावी लागते आहे, कारण निवडणूक आयोगाचा मंगळवारीही न्यायालयात फारसा उत्साह नव्हता. सणासुदीपासून शालेय-महाविद्यालयीन परीक्षांपर्यंत असंख्य कारणं पुढे करत आयोग जानेवारीअखेरची मुदत स्वीकारायलाही नाखुश होता. आयोगाची भूमिका जर अशीच असेल, म्हणजे सरकारलाही या निवडणुका घेण्याविषयी अगत्य नसेल, तर त्या आणखी पुढे ढकलण्यासाठी असंख्य सबळ कारण उपलब्ध आहेत. त्यातलं कुठलंही कारण पुढे करून, कदाचित न्यायालयीन पेचाचं उदाहरण देऊनही निवडणुका आणखी पुढे नेल्या जाऊ शकतात. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेण्याचे अधिकार १९९० पर्यंत पूर्णपणे राज्य सरकारच्या हाती होते. ज्यांच्या हाती सरकार, ते त्यांच्या राजकीय लाभहानीचं गणित मांडत या निवडणुका पुढेमागे करत असत. लोकशाहीतल्या सर्वात खालच्या स्तरातल्या, जनतेशी सर्वाधिक निगडित असलेल्या संस्थांचे कारभार त्यामुळे बेभरवशी राहात असत. लोकशाहीतील विकेंद्रीकरणाच्या मूळ गाथ्याला छेद जात असे. यात सुधारणा करण्यासाठी तत्कालीन पंतप्रधान राजीव गांधी यांनी ६४ वी घटनादुरुस्ती आणली. ती यशस्वी न झाल्याने पंतप्रधान नरसिंहराव यांनी ७३ वी आणि ७४ वी घटनादुरुस्ती केली. या घटनादुरुस्तीने स्थानिक स्वराज्य संस्थांना संविधानिक दर्जा दिलाच; शिवाय या संस्थांच्या निवडणुका घेण्यासाठी प्रत्येक राज्यात 'राज्य निवडणूक आयोगा'ची तरतूद करण्यात आली. या आयोगाला स्वायत्तता देण्यात आली. आयोगाला स्वायत्तता दिली, तरी राज्य निवडणूक आयुक्तांच्या नियुक्तीचे अधिकार राज्य सरकारकडेच दिले गेले. त्यामुळे, राज्या-राज्यातील हे आयोग राज्यातल्या सत्ताधाऱ्यांच्या कलानेच चालू लागले. सुरुवातीची १५-२० वर्ष आयुक्तांनी दाखवण्यापुरता का होईना, स्वतंत्र बाणा दाखवला. गेल्या काही वर्षांत मात्र सर्वत्रच जी घसरण सुरू आहे, ती इथेही झाल्याने राज्य निवडणूक आयोग हे राज्य सरकारच्या तालावरच चालणार की काय, अशी शंका घेण्यासारखी परिस्थिती निर्माण झाली आहे. सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती सूर्यकांत आणि न्यायमूर्ती जॉयमाल्या बागची यांनी मंगळवारी हे प्रकरण ज्याप्रकारे हाताळलं, आयोगाला धारेवर धरत जे निर्देश दिले, ते या शंकेला आधार देणारेच होते. पाच वर्षापेक्षा अधिक काळ स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा कारभार पूर्णपणे अधिकाऱ्यांच्या हाती असून विविध विकासकामे किंवा मोठे प्रकल्प मंजूर करतांना जी प्रक्रिया पार पाडली जाते आहे, ती हास्यास्पद आहे. लोकप्रतिनिधींच्या किंवा अतिस्थानिक हितसंबंधांमुळे विकासकामांत अडथळा येतो, गैरव्यवहारांची शक्यता वाढते अशी तक्रार करणाऱ्यांनी गेल्या पाच वर्षांतला जनतेचा अनुभव काय आहे, गेल्या पाच वर्षांत गावागावात किती सुधारणा झाल्या, हे एकदा जनतेत जाऊनच विचारलं पाहिजे. या निवडणुकांची टाळाटाळ सुरू आहे, ती केवळ राजकीय इच्छाशक्तीच्या अभावी. स्थानिक लोकप्रतिनिधी नसतील, तर आमदार आणि सरकारमधील संबंधितांना अधिकाऱ्यांमार्फत कारभार करता येतो. पुन्हा निवडणुकीत स्थानिक परिस्थितीनुसार वेगवेगळ्या ठिकाणी वेगवेगळे निकाल लागण्याची शक्यता असते, नव्या स्थानिक आघाड्या जन्म घेऊ शकतात. हे सगळं टाळण्याचा सर्वांत सोपा उपाय निवडणुका टाळण्याचाच असतो. न्यायालयाच्या या निकालाने त्याला आता कसा प्रतिबंध होतो, ते पाहवं लागेल. भारतीय लोकशाही राज्यव्यवस्थेच्या त्रिस्तरीय रचनेत स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. या संस्था म्हणजे एकाथरलं लोकशाही व्यवस्थेचा नांगरच आहेत. हा नांगर भक्कम आणि स्थिर राहिला, तरच वरचं जहाज स्थिर राहतं, हे लक्षात घेऊन निवडणुका वेळेत होणंच सगळ्यांच्या हिताचं आहे.

ठाणे जिल्ह्यातील कल्याण तालुक्यात असलेले आंबिवली येथील अदानी समूहाच्या प्रस्तावित अंबुजा सिमेंट कारखान्यासाठी काल जनसुनावणी झाली. यावेळी आजूबाजूच्या १० गावांतील रहिवाशांनी या प्रकल्पाला कडाडून विरोध केला. ह्याअदानी गो बॅककळा नारा देण्यात आला. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची ही जनसुनावणी म्हणजे निव्वळ फास असून, अदानीच्या सांगण्यानुसार याचे आयोजन करण्यात आल्याचा आरोप सहभागी ग्रामस्थांनी केला. गणेशोत्सवात लोक व्यग्र असल्याचे बघून मोजक्या वर्तमानपत्रांमध्ये जनसुनावणीची जाहिरात देण्यात आली. स्थानिक नागरिकांना कोणताही अभ्यास, तयारी करता येऊ नये म्हणूनच ही चाई करण्यात आल्याचेही नागरिक म्हणाले.

महानभरात पुन्हा सुनावणी घेण्याची मागणी त्यांनी केली. अदानींचा हा सिमेंट कारखाना म्हणजे हिरवळ उगवण्याची योजना असेल, तर अदानींच्या दारातच हा प्रकल्प उभारा, असा संताप व्यक्त करण्यात आला. जनसुनावणीला आंबिवली, मोहने, अटळीसह आजूबाजूच्या गावांतील रहिवाशांनी सहभाग घेतला. रक्ताचे पाट वाहतील, पण सिमेंट कारखाना होऊ देणार नाही, असा इशारा देण्यात आला. अदानी समूहाने विकत घेतलेल्या आंबिवली येथील एनआरसी कंपनीच्या जवळपास ४५० एकर जागेत हा प्रकल्प उभारला जाणार आहे. त्याआधीच या प्रकल्पाला मोठ्या जनविरोधाला सामोरे जावे लागत आहे. ह्याचले जाव अंबुजा सिमेंट चले जाव, गो बॅक अदानी, नही चलेगी नही चलेगी, दादागिरी नही चलेगी, अंबुजा सिमेंट मुदाबादल्ल अशा घोषणाबाजीत सकाळी जनसुनावणीला सुरुवात झाली. आंबिवली येथील एनआरसी कंपनीच्या परिसरातील या जनसुनावणीच्या सुरुवातीलाच पोलीस आणि खासगी बाऊन्सर यांचा बंदोबस्त अदानी समूहातर्फे केला होता. या नियोजित सिमेंट कारखान्यामुळे स्थानिक लोकांना आरोग्याचा कोणताही धोका नसल्याचा अहवाल सादर केला आहे. हाच धागा पकडत उबाठा भिवंडी लोकसभा मतदारसंघातील पदाधिकाऱी आशा रसाळ म्हणाल्या की, कंपनीचे सादरीकरण बघून येथे सिमेंट कारखाना होणार नसून केवळ हिरवी झाडे उगवणार आहेत असे वाटले. अदानी यांच्या घरीच असा हिरवा कारखाना उभा करा. कारखाना उभारेपर्यंत असेच गोडगोड बोलत राहतील. आम्हाला असा कारखाना नको. सरकार काहीही लादेल, जनता हे खपवून घेणार नाही. जनसुनावणीचा हा फास आहे. केवळ आठ दिवस

आधी आम्हाला जनसुनावणीची माहिती मिळाली. येथे राहणाऱ्या ५० लाख लोकांच्या जीवाचा प्रश्न आहे. १९४७ साली एनआरसी कंपनी स्थापन झाली तेव्हा येथे लोकवस्ती नव्हती. आज दाट लोकवस्ती आहे. ही बाब विचारात घ्यायला हवी. जोरजबरदस्ती केली तर जशास तसे उत्तर देऊ. सिमेंट कारखान्यामुळे लाखो लोकांच्या जीवाला धोका होणार आहे. पण कंपनीकडून केवळ २० पानांचा अहवाल सादर करून लाखोंच्या जीवाशी खेळले जात असल्याचा आरोप अटळी येथील बाळकृष्ण पाटील यांनी केला. ही सिमेंट कंपनी नाही तर कॅन्सर निर्मिती कंपनी आहे, असेही ते म्हणाले. रिफ्लिक्शन नेते श्याम गायकवाड म्हणाले, प्रदूषण नियंत्रण मंडळ नाही, तर हे प्रदूषक मंडळ आहे. हा प्रकल्प अदानींचा आहे. अदानींसाठी सरकारने कायकाय केले हे तुम्हाला नीट माहीत आहे. शुद्धीकरण प्रकल्पामधून (एसटीएफ) होणारे प्रदूषण हे कंपनीबाहेरच जाणार आहे. मग हे कसे म्हणतात कंपनीतच त्यावर प्रक्रिया होईल? कारखान्यात भट्टी बापरणार का हेवी मेटल निष्कार आहेत का, कोळशाचा वापर केला जाणार आहे की नाही? असे प्रश्न त्यांनी विचारले. अनेक तांत्रिक मुद्द्यांवर त्यांनी अदानींच्या अधिकाऱ्यांना भंडावून सोडले. स्क्रिप्टनुसार ही जनसुनावणी होत आहे. त्यामुळे या जनसुनावणीला काहीच अर्थ नाही, असा आरोप करत ते निघून गेले. तसेच अदानी हटाव, आमचा परिसर बचाव, असा नाराही दिला. काँग्रेस शहराध्यक्षानी जनसुनावणीतील प्रश्नोत्तरे लिखित स्वरूपात प्रसिद्ध करण्याची मागणी केली. प्रकल्प रद्द न केल्यास राहुल गांधीपर्यंत हा मुद्दा नेणार असल्याचा इशारा दिला. काही नागरिकांनी कारखान्यासाठी दररोज सहा लाख लीटर पाणी लागणार आहे, ते कुठून आणणार आहात. परिसरात आधीच मोठ्या पाणीटंचाईला सामोरे जात असताना तुम्ही पाणीही बाहेरून आणणार का, असा सवाल केला. त्यावर नदीतील पाणी वापरणार नसल्याचे कंपनीतर्फे सांगण्यात आले. भूजल आणि जमिनीवरील पाणी वापरणार असल्याचे सांगितले. यावर नागरिकांनी

तुम्ही आमच्या जमिनीतील पाणी वापरू शकत नाही, असे प्रत्युत्तर दिले.माजी नगरसेवक के. सी. कटारिया म्हणाले, अदानी समूहाने ढोबळ माहितीच्या आधारे प्रदूषण नियंत्रण मंडळाला अहवाल सादर केला आहे. हा अहवाल दिशाभूल करणारा असल्यामुळे मंडळाने स्वतःहून सर्व्हेक्षण करावे. त्यामध्ये स्थानिक नागरिक, पर्यावरण कार्यकर्ते यांनाही सहभागी करून घ्यावे. सिमेंट कंपनीकडून आयटी पार्क उभारा, स्थानिक तरुणांना रोजगार मिळेल, त्यातून देशाला हातभार लागेल. पुण्यात साखर कारखाना होणार होता, तो रद्द करून शरद पवारांनी तिथे आयटी पार्क सुरू केला, असेही कटारिया यांनी सांगितले. एनआरसी कंपनीकडे तब्बल दोन हजार कोटी रुपयांची थकबाकी असल्याचा मुद्दा माजी कामगारांनी वेळेवेळी मांडला. अदानी समूह ही थकबाकी देणार का, या प्रश्नावर कायद्याने यंत्रणांकडून जे दिशानिर्देश येतील, तसा निर्णय घेतला जाईल, असे आश्वासन कंपनीकडून देण्यात आले. एनआरसी कंपनीमध्ये तब्बल साडेचार हजार लोकांना रोजगार होता. पण अदानींच्या कंपनीत दोन-चारशे लोकांनाच रोजगाराची संधी उत्पन्न होत असल्याची बाबही यावेळी स्थानिक नागरिकांनी अधिकाऱ्यांच्या निदर्शनास आणून दिली. माजी नगरसेवक दया शेट्टी यांनी प्रदूषण होणार आहे म्हणून, तर ही जनसुनावणी घेतली आहे, असे म्हणत प्रदुषणाचा मुद्दा अधोरेखित केला.संकल्पना कऱ्हाडे यांनी प्रदूषण नियंत्रण मंडळ विश्वासार्ह आहे का, असा थेट सवाल केला. तुमच्यावर कसा विश्वास ठेवायचा? उल्हास, काळू नदी प्रदूषित होत आहे. मग तुम्ही कशाचे नियंत्रण करणार आहात? हा प्रकल्प पंचक्रोशीतील लाखो लोकांचा जीव घ्यायला निघालेला आहे, असे त्या म्हणाल्या. जगभरात मातीची घरे उभारण्याचा ट्रेंड असताना तुम्हाला ही अवदसा का सुचली, या प्रश्नावर लोकांनी टाळ्या वाजवून दाद दिली. अदानींच्या विरोधात जोरदार घोषणा दिल्या. एकच मुद्दा वारंवार विचारला जातोय असा आक्षेप अधिकाऱ्यांनी घेतला. त्यावर लोक म्हणाले, हा प्रश्न लोकांच्या किती जिद्दाळ्याचा, जीवनमरणाचा

आहे हे यातून स्पष्ट होते. त्यामुळे सगळे प्रश्न ऐका.मोहने येथील ग्रामस्थ मंडळचे प्रमुख सुभाष पाटील यांनी जनसुनावणीमध्ये कंपनीच्या प्रतिनिधींना स्थानिक लोकांनी नाही, तर प्रदूषण नियंत्रण मंडळानेच प्रश्न विचारायला हवेत, असा मुद्दा मांडला. एनआरसी कंपनीकडे माजी कामगारांची तब्बल दोन हजार कोटी रुपयांची थकबाकी आहे, जोपर्यंत थकबाकी मिळणार नाही, तोपर्यंत कारखान्याचा विषय पुढे जाऊ देणार नसल्याचा इशारा त्यांनी दिला. आणखी एका नागरिकाने आमच्या पूर्वाजांनी मुलांच्या भविष्याचा विचार करून एनआरसी कंपनीला जमीन दिली होती, अदानी समूह विश्वासार्ह नाही, असे सांगत अदानी अंबुजा सिमेंट कारखान्याला विरोध केला. प्रदूषण मंडळाने उत्तर द्यायला पाहिजे, पण अदानीचे लोक उत्तर देत आहेत, असा आरोपही यावेळी करण्यात आला. किसान सभेतर्फे एनआरसीच्या माजी कामगारांनी आजची जनसुनावणी हा जाणीवपूर्वक केलेला बनाव आहे, असा गंभीर आरोप केला. कोणतीही तयारी करता येऊ नये म्हणून गणेशोत्सवात सुनावणीची तात्पेक्ष जाहीर केली. आमचा या प्रकल्पाला विरोध असून, सुनावणीसाठी आणखी एक सभेला संधी द्यावी. सध्याच्या सुनावणीने आम्हाला अभ्यासासाठीची संधी नाकारली गेली आहे, असेही किसान सभेच्या पदाधिकाऱ्यांनी सांगितले. उल्हास, काळू या प्रमुख नद्या या परिसरातून वाहतात. कंपनीकडून वापरलेल्या पाण्याचे शुद्धीकरण करू असे सांगितले जात आहे. पण शेवटी त्याचा निचरा हा नदीतच होईल. त्यामुळे या नदीचे पाणी पिणाऱ्या लाखो लोकांचा जीव धोक्यात येईल. कंपनीच्या अहवालात प्रदूषण कमी होईल, असे म्हटले आहे. पण सिमेंट कारखान्यामुळे प्रदूषण होणारच नाही, असा उल्लेख नाही. त्यामुळे जलप्रदुषणासोबतच हवा प्रदुषणही होणार आहे, असा मुद्दा अधोरेखित करण्यात आला. हा परिसर दाट लोकवस्तीचा आहे. त्यामुळे कमी लोकवस्तीच्या ठिकाणी असे कारखाने का उभारत नाही, असा मुद्दा अटळी येथील मोहन पाटील यांनी मांडला. रिफ्लिक्शन सभेच्या माया कांबळे यांनी अदानी, अंबानी, मोदी यांच्याकडे दुसरे प्रकल्प नाहीत का, असा सवाल करत विरोध व्यक्त केला.अदानी समूहाच्या प्रतिनिधींनी सांगितले की, अदानी समूहाने २०२० मध्ये आंबिवली येथील ४५० एकर परिसरातील नॅशनल रेयॉन कंपनी (एनआरसी) हा कारखाना ताब्यात घेतला. तेव्हा येथे लॉजिस्टिक पाठलाग उभारला जाणार असल्याचे सांगण्यात आले

होते. त्यानंतर २०२२ मध्ये अदानी समूहाने अंबुजा सिमेंट ही अग्रणी सिमेंट कंपनी विकत घेतली. याच अदानी अंबुजा सिमेंटने एनआरसीच्या जागेत सिमेंट कारखाना उभारण्याकरता स्थानिक पर्यावरणाचा अभ्यासाचा कार्यकारी अहवाल प्रदूषण नियंत्रण मंडळाला सादर केला. ऑक्टोबर ते डिसेंबर २०२३ या काळात हा पी अँड एम या नोएड्याच्या कंपनीने अंबुजा सिमेंटसाठी हा अभ्यास केला. याच अहवालानंतर मंडळातर्फे आजच्या जनसुनावणीचे आयोजन करण्यात आले होते.आंबिवली, मोहने, अटळीसह आजूबाजूच्या जवळपास १० गावांमधून सध्यांची मोहीम राबवत रहिवाशी, एनआरसी कंपनीचे माजी कामगार एकवटले आहेत. आजच्या जनसुनावणीतूनही स्थानिक आगरी-कोळी बांधव, नागरिक, पर्यावरण कार्यकर्ते, प्रकल्पग्रस्त यांचा रोष समोर आला. वेगवेगळ्या पक्षांचे कार्यकर्ते, पदाधिकारी यांनीही क्षीय पातळीवर नागरिकांना पाठिंबा देत अदानींच्या कंपनीला विरोध केला. भाजपा पदाधिकारी मात्र असा विरोध करताना दिसले नाहीत. टाण्याचे अतिरिक्त जिल्हाधिकारी हरिश्चंद्र पाटील, प्रदूषण नियंत्रण मंडळचे कल्याण कार्यालयातील वरिष्ठ अधिकारी जयवंत हजार यांच्या प्रमुख उपस्थितीत ही जनसुनावणी झाली. अदानी समूहातर्फेही नागरिकांच्या प्रश्नाला उत्तरे देण्यात आली. सकाळी पाऊणे बाराला सुरू झालेला जनसुनावणी दुपारी अडीच वाजेपर्यंत चालली. अदानी समूहाच्या प्रतिनिधींनी सांगितले की, पर्यावरणाबद्दलच्या सर्व कायद्यांचे पालन करूनच हा प्रकल्प पुढे जाईल. मुंबई महानगर परिसरातही सिमेंटचे दोन-तीन प्रकल्प आहेत. आंबिवली प्रकल्पात केवळ ग्राईडिंग केले जाणार आहे. जवळपास ७० टक्के मालावर इतरत्र असलेल्या एकात्मिक सिमेंट कारखान्यात प्रक्रिया केली जाईल. इथे त्यावर ग्राईडिंग आणि पॅकेजिंग होईल. त्यामुळे फार कमी प्रमाणात प्रदूषण होईल. ध्वनी प्रदूषण रोखण्यासाठी मार्गदर्शक नियमावलीपेक्षाही अधिक काळजी घेऊ. कोणत्याही प्रकारचा बॉयलर प्रस्तावित नाही. आमच्या या कारखान्यासाठी खूप कमी पाणी लागते. परवानगी मिळाली, तरच स्थानिक पाणी वापरले जाईल. स्थानिकांना रोजगारामध्ये प्राधान्य देऊ.प्रदूषण नियंत्रण मंडळच्या अधिकाऱ्यांनी सांगितले, की आजच्या जनसुनावणीत कोणताही निर्णय होणार नाही. जनसुनावणीचा अहवाल तयार करून तो सरकारकडे पाठवला जाईल. त्यानंतरच निर्णय होईल.

होमिओपॅथीची अॅलोपॅथीला पोटदुखी!

महाराष्ट्र शासनाने होमिओपॅथी डॉक्टरांची महाराष्ट्र मेडिकल कौन्सिलमध्ये नोंदणी करण्याची प्रक्रिया पुन्हा सुरू केली आहे. या निर्णयाला इंडियन मेडिकल असोसिएशनकडून तीव्र विरोध होत आहे. होमिओपॅथी आणि अॅलोपॅथी यांच्यातील वाद हा केवळ महाराष्ट्रापुरता मर्यादित नाही, तर तो संपूर्ण देशभरात अधूनमधून उफाळून येत असतो. विशेषतः जेव्हा शासन काही निर्णय घेते आणि त्याचा थेट परिणाम वैद्यकीय व्यवसायाशी जोडला जातो, तेव्हा हा प्रश्न अधिक तीव्र होतो. मात्र या विरोधामागे केवळ रुग्णांच्या सुरक्षेची चिंता आहे असे म्हणणे तितकेसे पटण्यासारखे नाही. त्याऐवजी यात एक प्रकारची व्यावसायिक मक्तेदारी जणव्याचा प्रयत्न आहे, असे अनेकांना वाटते. प्रथम हे लक्षात घेतले पाहिजे की होमिओपॅथी ही उपचारपद्धती भारतात लोकप्रिय आहेच. शिवाय तिला कायदेशीर दर्जाही आहे. सेंट्रल कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी ही विधिसममत शिक्षण व व्यावसायिक मान्यता देणारी प्राधिकृत संस्था आहे. भारतातील लाखो रुग्ण आजही होमिओपॅथीकडे आकर्षित होतात. केवळ ग्रामीण भागातच नव्हे तर शहरी भागातही अनेक कुटुंबांमध्ये होमिओपॅथीला एक विश्वासार्ह उपचारपद्धती मानले जाते. तिच्या प्रभावावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करणारे काही जरी असले, तरी प्रत्यक्ष अनुभवाने समाधानी झालेले रुग्ण कमी नाहीत. अशा वेळी शासनाने होमिओपॅथी डॉक्टरांना वैद्यकीय क्षेत्रात योग्य दर्जा देण्याचा निर्णय घेतला, त्यामुळे तो तर्कसंगत मानायला हवा.

अॅलोपॅथी डॉक्टरांचा मुख्य आक्षेप असा आहे की, होमिओपॅथी शिकलेल्या व्यक्तींना अॅलोपॅथी औषधे आणि उपचार पद्धतीचे सखोल ज्ञान नसते. त्यामुळे जर त्यांना अॅलोपॅथी उपचार करण्याची परवानगी दिली, तर रुग्णांना धोका निर्माण होऊ शकतो. या मुद्द्याला वरवर पाहता काही प्रमाणात अर्थ आहे. परंतु प्रत्यक्षात होमिओपॅथी डॉक्टरांना दिली जाणारी परवानगी ही अंधाधुंद अॅलोपॅथी उपचार करण्यासाठी नसते. शासन अशा डॉक्टरांना अल्पकालीन ब्रिज कोर्स, प्रशिक्षण किंवा मर्यादित स्वरूपात अॅलोपॅथी वापरण्याची

संधी देते. यामागील उद्दिष्ट म्हणजे ग्रामीण आणि दुर्गम भागांमध्ये डॉक्टरांची टंचाई दूर करणे. आज महाराष्ट्रातील असंख्य प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये एमबीबीएस डॉक्टर उपलब्ध नाहीत. अशा परिस्थितीत होमिओपॅथी किंवा आयुर्वेदिक शिक्षण घेतलेले डॉक्टर हे ग्रामीण आरोग्य सेवेत मोठा आधार ठरतात. जर त्यांना काही प्रमाणात अॅलोपॅथीचा वापर करण्याची परवानगी दिली, तर तिथल्या रुग्णांना तातडीची सेवा मिळू शकते. अॅलोपॅथी डॉक्टरांकडून वारंवार दावा केला जातो की, केवळ त्यांच्या शिक्षणातच पुरेशी काटेकोरता, क्लिनिकल प्रॅक्टिस आणि अनुभव आहे. पण हेही मान्य केले पाहिजे की होमिओपॅथी डॉक्टरांचे शिक्षणही चार ते पाच वर्षांचे असते, त्यातही शरीरशास्त्र, शरीरक्रिया, रोगनिदान, औषधशास्त्र यांचा सखोल अभ्यास असतो. म्हणजेच ते डॉक्टर पूर्णपणे अज्ञानी नसतात. होमिओपॅथीचे मूलभूत तत्त्व वेगळे असले तरी मानवी शरीराच्या रचना आणि कार्यप्रणालीबाबत त्यांच्याकडे वैज्ञानिक ज्ञान असते. त्यामुळे अल्पकालीन ऑडिशनल प्रशिक्षणानंतर ते अॅलोपॅथीतील प्राथमिक सेवा देऊ शकतील, असा विश्वास ठेवण्यात काही गैर नाही. या प्रकरणात महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे रुग्णांचा अधिकार. रुग्णाला उपचार कोणत्या पद्धतीने घ्यायचे हे निवडण्याचा अधिकार आहे. जर एखाद्या रुग्णाचा होमिओपॅथीवर विश्वास असेल आणि त्याने त्या उपचारांचा लाभ घ्यायचे ठरवले असेल, तर त्याला तो पर्याय उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. अॅलोपॅथी

डॉक्टरांनी होमिओपॅथीवर सरसकट अविश्वास दाखवणे आणि त्या पद्धतीला दुय्यम दर्जा देणे हे रुग्णांच्या निवडीवर घाला घालणारे ठरते. याशिवाय, भारताच्या आरोग्य व्यवस्थेत सर्वच उपचार पद्धतींना त्यांचे म्हणून स्थान आहे. आयुर्वेद, युनानी, सिद्ध, होमिओपॅथी या सर्व प्रणालींना शासनाने मान्यता दिलेली आहे. जर शासनाने त्यातील डॉक्टरांना योग्य प्रशिक्षण घेऊन मर्यादित प्रमाणात अॅलोपॅथी उपचार करण्याची परवानगी दिली, तर त्यात चुकीचे काही नाही. खरंतर हा उपाय आरोग्य व्यवस्थेची व्याप्ती वाढवतो आणि लोकांना अधिक सोयीस्कर सेवा मिळवून देतो. अॅलोपॅथी डॉक्टरांचे म्हणणे आहे की, अशा निर्णयामुळे भौद डॉक्टरांची संख्या वाढेल. पण वास्तवात शासनाकडून नोंदणी प्रक्रियेत पारदर्शकता ठेवली आणि केवळ मान्यताप्राप्त महाविद्यालयांतून पदवी घेतलेल्या होमिओपॅथी डॉक्टरांना ही संधी दिली, तर भौद डॉक्टरांचा प्रश्नच उद्भवणार नाही. उलट, योग्य पात्रता असलेले हजारो डॉक्टर रोजगारक्षम होतील आणि ते शासनाच्या आरोग्य धोरणाला पूरक ठरतील. आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे डॉक्टरांच्या संपादने रुग्णांना भोगावे लागणारे हाल. जर अॅलोपॅथी डॉक्टरांचे आंदोलन वारंवार अशा पद्धतीने होत राहिले, तर सामान्य माणसाच्या मनात त्या व्यवसायाविषयी नकारात्मक भावना निर्माण होते. उलट, होमिओपॅथी डॉक्टर हे संपाचे हत्यार न वापरता सतत सेवा देत राहतात. त्यामुळे सामाजिकदृष्ट्या त्यांचा स्वीकार वाढतो. अशा वेळी शासनाने अॅलोपॅथी डॉक्टरांच्या दबावाला बळी न पडता, व्यापक लोकहिताचा विचार करणे आवश्यक आहे. शेवटी आरोग्य ही माणसाची मूलभूत गरज आहे. ती फक्त एखाद्या एकाच उपचारपद्धतीच्या मक्तेदारीत राहता कामा नये. आधुनिक काळात बहुविध उपचार पद्धती परस्परपूरक ठरतात. एखाद्या रोगात अॅलोपॅथी उपयोगी पडते, तर काही दीर्घकालीन व्याधींमध्ये होमिओपॅथीचा फायदा होतो. त्यामुळे शासनाने या सर्व पद्धतींमध्ये समन्वय साधण्याचे काम केले पाहिजे. होमिओपॅथी डॉक्टरांना योग्य पात्रतेच्या चौकटीत नोंदणी देणे हे त्याच दिशेने

पनीर कटलेट

साहित्य : २०० ग्रॅम पनीर कुस्करून, २ मध्यम आकाराचे कंदि चिरून, १ गाजर किसून, १ वाटी बारीक चिरलेला कोबी, २ बटाटे उकडून कुस्करून, १ चमचा आले-लसूण पेस्ट, १ चमचा मिरची-कोथिंबीर पेस्ट, २ मोठे चमचे कॉर्नफ्लॉवर, गरजेनुसार मिठ, पाव ते अर्धा वाटी तेल, चाट मसाला.

कृती : भांड्यात तेल गरम करून त्यावर चिरलेला कांदा घाला. कांदा गुलाबी रंग येईपर्यंत शिजला की त्यावर

आले-लसूण पेस्ट व मिरची-कोथिंबीर पेस्ट घालून ढवळा. वरील मिश्रणावर कोबी, गाजर घालून २-३ मिनिटे परतवत शिजवा. चायनीज पदार्थासारखेच जास्त शिजू देऊ नका. आता कुस्करलेले बटाटे, मिठ घालून पुन्हा ढवळून लगेच रस बंद करा. हे मिश्रण एका ताटात पसरवा व जरा थंड होऊ द्या. मिश्रण थंड झाले की त्यात पनीर व कॉर्नफ्लॉवर टाकून मिश्रण एकजीव करा. आता तुम्हाला हव्या त्या आकाराचे कटलेट करा. व नॉनस्टिक पॅनवर जरासेच तेल घालून शॅलो फ्राय करून घ्या. दोन्ही बाजू मध्यम आचेवर साधारण ५-६ मिनिटे शिजवा. कटलेट तयार झाले की गरम असतानाच त्यावर चाट मसाला टाका. नुसते किंवा सॉस किंवा पुदिना चटणीबरोबर याचा आस्वाद घ्या.

अधिक टिप :

■ या कटलेटमध्ये इतर कोणतेही मसाले न वापरल्याने पनीर व भाज्यांचा अस्वल स्वाद येतो.

■ लहान मुलांना तर खूपच आवडतात. शिवाय कोबीसारखी भाजी खाल्ली जाते.

■ यात अजून कांदाची पात, किंवा आपल्या आवडीच्या भाज्या थोड्या प्रमाणावर घालू शकता.

न्यूड मेकअप लूकसाठी काही टिप्स

न्यूड मेकअप लूकचा सध्या खूपच वापर केला जातो. यासाठी ब्लॅक मस्कराचा वापर करा. आपल्याला त्वचेला सूट होईल असा नैसर्गिक रंग आणि गुलाबी रंगाच्या लिप कलरचा वापर करा. आकर्षक दिसण्यासाठी न्यूड मेकअप लूकसाठी कोणत्या टिप्सचा वापर केला पाहिजे, ते जाणून घ्या.

■ आपल्या डोळ्यांना नॅचरल लूक देण्यासाठी पापण्यांना ब्लॅक मस्करा लावा आणि केस कुरळ करा.

■ डोळ्यावरच्या आतील कोपऱ्यापर्यंत काजळ लावा. त्यामुळे पापण्या सुंदर आणि आकर्षक दिसतील.

■ गालावर नॅचरल

चमक येण्यासाठी

चीकबोन्सला हायलाइट

करा. सध्या न्यूड मेकअप

लूकसाठी आपल्या त्वचेला

सूट होईल अशा नॅचरल

शेडची निवड करा.

■ यासाठी हलक्या

रंगाचा वापर करा. चेहरा चमकण्यासाठी ओठांना हलक्या गुलाबी रंगाची पिंक शेडची लिपस्टिक लावून त्यावर शाईन येण्यासाठी लिप ग्लॉसचा वापर करा. त्यामुळे अजूनच आकर्षक लूक येईल.

■ न्यूड मेकअप लूकसाठी एकाच रंगाच्या वेगवेगळ्या शेड्सचा वापर करा.

■ न्यूड शेड्स लावण्याआधी लाईट बेस लावा आणि आवश्यक असल्यास हलक्या हातांनी लूज पावडर किंवा कॉम्पॅक्ट पावडर लावा

टिकलीचाही महिलांच्या १६ शृंगारांमध्ये समावेश असून सौभाग्यवती महिला काही वर्षांपूर्वी कुंकवाचा वापर करत असत. पण कुंकवाचा वापर न करता टिकलीचा वापर सध्या महिलावर्ग मोठ्या प्रमाणात करताना पाहायला मिळतात. महिला चेहऱ्यावर लावण्यात आलेल्या टिकलीमुळे केवळ सुंदरच दिसत नाहीत तर त्याचे अनेक आरोग्यदायी फायदेही आहेत. टिकलीचा वापर सामान्यतः महिला ट्रेडिशनल लूकसाठी करतात. पण एका अभ्यासानुसार आरोग्यालाही टिकलीमुळे अनेक फायदे होतात. यामुळेच टिकलीचा वापर अनेक महिला करत आहेत. एवढेच नाही तर वेस्टर्न कपडे परिधान करणाऱ्या महिलाही आपल्या ड्रेसनुसार कलरफुल टिकली वापरण्यास सुरुवात करत आहेत. चेहऱ्यावरील टिकलीमुळे महिला खूपच सुंदर दिसतात आणि त्यामुळे अनेक आरोग्यदायी फायदेही होतात. कपाळावर टिकली लावण्याने अनेक फायदे होतात.

बहुतेक लोक आपल्या दिवसाची सुरुवात चहा किंवा कॉफीच्या गरमगरम कपाने करत असतात. काही लोकांना तर सकाळी उठल्या उठल्या चहा किंवा कॉफी पिवाली नाही, तर त्यांचा अख्खा दिवस वाईट जातो, इतकी त्यांना चहा किंवा कॉफीची सवय झालेली असते. पण या सवयीमुळे कालांतराने बद्धकोष्ठ, पोटदुखी, अॅसिडिटी, पिंपल्स अशा तक्रारी सुरू होतात. असे म्हटले जाते की त्वचा, केस आणि एकंदर शरीराचे आरोग्य सांभाळण्यासाठी भरपूर पाणी पिणे आवश्यक आहे. त्याचबरोबर सकाळी उठल्या उठल्या एक ग्लास गरम पाणी पिण्याची सवयही तुमच्या शरीरातील अनेक विकार मुळपासून दूर करू शकते.

सकाळी उठून नियमितपणे एक ग्लास गरम पाणी प्यायल्याने पचन शक्ती चांगली राहते. तसेच गरम पाणी प्यायल्याने शरीरातील रक्ताभिसरणही चांगले राहते. आपल्या खाण्या-पिण्याच्या अयोग्य सवयीमुळे आपल्या शरीरामध्ये साठत असलेले घातक पदार्थ गरम पाण्याच्या सेवनामुळे बाहेर टाकण्यास मदत होते. तसेच गरम पाण्याच्या नियमित सेवनामुळे शरीरातील अतिरिक्त

गरम पाणी पिण्याचे फायदे

चरबी घटण्यास मदत होऊन वजन कमी होण्यास मदत होते. योगशास्त्राच्या नियमानुसार तीन महिने गरम पाण्याच्या सेवनाने वजन कमी होऊ शकते. याकरिता इतर कोणतीही विशेष पथ्ये पाळण्याची गरज नाही.

काही लोकांना बद्धकोष्ठता त्रास होतो. अशा वेळी सकाळी रिक्काम्यापोटी गरम पाणी पिणे फायदेशीर ठरू शकते. पुष्कळ महिलांना मासिक धर्माच्या दिवसांमध्ये डोकेदुखी सतावते. त्यावेळी नियमित गरम पाण्याचे सेवन केल्याने डोकेदुखीपासून आराम मिळतो.

तसेच या

दिवसांमध्ये होणारी पोटदुखी ही गरम पाण्याच्या सेवनामुळे कमी होते. दररोज सकाळी एक ग्लास गरम पाण्यामध्ये थोडासा लिंबाचा रस घालून प्यायल्याने शरीराची रोगप्रतिकारशक्ती वाढते. ज्यांना सतत बारीकसारीक तब्येतीच्या तक्रारी जाणवत असतील त्यांनी गरम पाणी आणि लिंबाचा रसाचे दररोज सेवन करणे उत्तम. यामुळे त्वचेचे आरोग्य देखील चांगले राहून, त्वचेवर पिंपल्स येणे कमी होते. तसेच गरम पाण्याच्या सेवनाने अॅसिडिटीचा त्रासही कमी होतो. पुष्कळ लोकांच्या खाण्या-पिण्याचे वेळापत्रक किंवा झोपेच्या वेळा अतिशय अनियमित असतात. शिवाय ज्या लोकांना काही ना काही कारणाने सतत प्रवास करावा लागतो. त्यांनाही बाहेरच्या जेवणावरच काम चालवून घ्यावे लागते. परिणामी अॅसिडिटीसारखे विकार पाठीमागे लागतात. अशा वेळी दररोज सकाळी गरम पाणी पिण्याच्या सवयीने अॅसिडिटीचे प्रमाण कमी होते.

कोरफड त्वचेसाठी खूप फायदेशीर आहे. याच्या नियमित सेवनाने त्वचेसंबंधित अनेक समस्या दूर होतात. जाणून घ्या कोरफडीचे गुणकारी फायदे...

कोरफडीचे ५ गुणकारी फायदे

■ सतत कॉम्प्युटरसमोर बसल्याने डोळ्यांवर ताण येतो. डोळ्यांचे आरोग्य चांगले राहाण्यासाठी दोन चमचे कोरफडीचा गर एक कप पाण्यात मिसळून त्याने डोळे धुवा. यामुळे डोळ्यांना आराम मिळेल.

■ चेहऱ्यावर पुटकुळ्या आल्यास

कोरफडीचा गर चेहऱ्यावर लावा. थोड्या वेळाने चेहरा साध्या पाण्याने धुवा. यामुळे पुटकुळ्या कमी होतील.

■ शरीरावर कापल्यामुळे जखम झाली असल्यास त्यावर कोरफडीचा गर लावा.

■ कोंड्याची समस्या असल्यास दोन चमचे कोरफडीचा गर कॅडिशनरसोबत मिसळा. यामुळे कोंड्यापासून सुटका होईल.

■ दातांच्या हिरड्या मजबूत करण्यासाठी हिरड्यांवर कोरफडीचा गर लावा.

जाणून घ्या टिकली लावल्याने होणारे फायदे

कपाळावर टिकली लावल्यामुळे डोके दुखणे बंद होते. अॅन्क्युप्रेशर शास्त्रानुसार कपाळावर ज्या ठिकाणी टिकली लावण्यात येते, त्या जागेवर मसाज केल्यास डोकेदुखी तत्काळ बंद होते. टिकली लावलेल्या जागेवर मसाज केल्यास नाकाच्या आसपास ब्लड सन्क्युलेशन चांगल्या पद्धतीने होण्यास सुरुवात होते, ज्यामुळे तुम्हाला खूपच आराम मिळतो. टिकली दोन्ही भुवयांच्या मध्यभागी ज्या ठिकाणी लावली जाते, शरीरातील सर्व नसा त्याच केंद्रावर एकत्र येतात. टिकली लावण्यात येणाऱ्या या जागेला अग्निचक्र या नावाने सुद्धा ओळखले जाते. म्हणूनच टिकली लावल्याने एकाग्रताही वाढते आणि

मन शांत राहते. तसेच, टिकली लावल्याने ताणतणावही कमी होतो.

तुम्हाला पूर्ण झोप मिळत नाही आणि त्यामुळे तुम्ही त्रस्त आहात तर टिकली लावणे तुमच्यासाठी खूपच फायदेशीर होऊ शकते. टिकली शरीरच्या वरच्या भागाला शांत ठेवण्यासाठी खूपच फायदेशीर ठरते. कपाळावर टिकली लावल्याने चांगली झोप येते.

टिकली डोळ्यांच्या नसा मजबूत करण्यास खूपच मदत करते. टिकली कपाळ्याच्या मध्यभागी ज्या ठिकाणी लावली जाते, त्या

ठिकाणच्या नसा आणि डोळ्यांमधील नसा यांच्यात एक कनेक्शन असते. टिकली

डोळ्यांच्या नसांना मजबूत करण्यास मदत करते ज्यामुळे तुम्हाला एकदम स्पष्ट आणि साफ दिसण्यास मदत होते. एवढेच नाही तर टिकली लावल्याने आसपासचे मसल्स मजबूत आणि हॅल्दी होतात.

तुमच्या चेहऱ्यावर जर सुरकुत्या पडण्यास सुरुवात होत आहे तर टिकली लावण्यास तुम्ही सुरुवात करा. कारण, टिकली लावल्याने चेहऱ्यावर येणाऱ्या सुरकुत्यांपासून सुटका मिळण्यास मदत होते.

नाशत्यामध्ये ब्रेड, कॉर्नफ्लेक्स खाणे शरीरासाठी हानीकारक

सकाळच्या नाशत्यामध्ये अधिक जणांना ब्रेड, कॉर्नफ्लेक्स आणि अनेक तळलेले पदार्थ खाण्याची सवय असते. मात्र हे पदार्थ फुफ्फुसांच्या कॅन्सरला कारणीभूत ठरत असल्याचे नव्या संशोधनात समोर आले. व्हाईट ब्रेड, कॉर्नफ्लेक्स असे

ग्लायसेमिक इंडेक्सयुक्त पदार्थ खाल्ल्याने फुफ्फुसांचा कॅन्सर आढळण्याची शक्यता असते. संशोधनादरम्यान ज्यांना हा आजार झाला होता अशा एक हजार ९०५ जणांना समाविष्ट केले होते. त्याचबरोबर दोन हजार ४१३ स्वस्थ व्यक्तींचेही निरीक्षण करण्यात आले. यादरम्यान त्यांच्या आहाराच्या सवयी जाणून घेतल्या. शोधकर्त्यांचे म्हणणे आहे की तंबाखू तसेच धूम्रपान न करणाऱ्या लोकांमध्येही फुफ्फुसांच्या कॅन्सरची लक्षणे आढळली. ज्यावरून त्यांच्या आहाराच्या सवयी या कॅन्सरसाठी कारणीभूत असल्याची शक्यता आहे.

अनशापोटी करा गुळाचे सेवन

अनशापोटी गूळ खाल्ल्यास ४ फायदे होतात. आपल्यापैकी बहुतेक लोक रात्री जेवल्यानंतर गूळ खातात. त्यामुळे जेवण पचण्यास मदत होते. अनशापोटी गूळ खाल्ल्यावर कोमट पाणी प्यायल्यास त्याचे आरोग्यासाठी अनेक फायदे असतात.

रक्तदाब नियंत्रणात राहातो : रक्तदाब नियंत्रणासाठी गूळ प्रभावी ठरतो. गुळामध्ये भरपूर प्रमाणात पोटॅशियम आणि फॉस्फरस आढळते. हे हाडांच्या मजबुतीसाठी आवश्यक आहेत. गुळबरोबर आले सेवन केल्यास सांधेदुखीपासून मुक्ती मिळते.

रक्त साफ होते : सकाळी अनशापोटी गूळ खाऊन कोमट पाणी प्यायल्यास रक्त स्वच्छ होते. त्यामुळे नवीन रक्त तयार होते. हृदयरोग होण्याचा धोका दूर ठेवण्यासाठी गुळाच्या सेवनाचा फायदा होतो.

शरीराला मिळते ताकद : गुळाच्या नियमित सेवनाने शरीर ताकदवान होते. दिवसभराचा थकवा दूर होण्यासही मदत होते. शरीरात ऊर्जा पातळी कायम राहाते आणि ती कमी होत नाही.

पचनसंस्था मजबूत होते : ज्या लोकांना आहार सहजपणे पचवण्यात अडचणी येतात त्यांनी गूळ आणि गरम पाणी सेवन करावे. या व्यक्तींसाठी ते औषधासारखे काम करते. त्याचबरोबर बद्धकोष्ठता, पोटात वायू होणे, अॅसिडिटीसारख्या समस्यांपासून सुटका होण्यास मदत होते.

घरात लग्नकार्य असले की कामाची नुसती लगबग सुरू असते. धावपळ, धांदल अशा सगळ्या माहोल असतो. मात्र अशा वातावरणातही एक आनंद, उत्साह असतो. लग्न म्हणजे दोन जिवांचंच नव्हे तर दोन कुटुंबांचं मीलन असतं. त्यामुळे हा दिवस घरातल्या प्रत्येकासाठी खास असतो. त्यातच वधू-वराचा थाट तर काही औरच असतो. प्रत्येकाचं लक्ष या दोघांकडेच वेधलेलं असतं. लग्नात आलेल्या पाहुण्यांच्या नजरा, कॅमेरा हे जणू वधू-वरांकडेच केंद्रित झालेले असतात. त्यामुळे लग्नात सुंदर दिसण्यावर या दोघांचाही भर असतो. त्यातच वधू असेल तर विचारायलाच नको. अगदी साड्यांपासून मेकअपपर्यंत प्रत्येक गोष्ट खास असण्यावर तिचा भर असतो. मेकअपमुळे सौंदर्यात भर पडतच. मात्र बऱ्याच वेळा उत्तम प्रतीच्या मेकअपच सामान वापरूनही तो मेकअप नीट सेट होत नाही किंवा ऐनवेळी तो खराब दिसून लागतो. हे असं का होतं यामागे बरीच कारणे आहेत. यामध्ये आपल्या बदललेल्या जीवनशैलीचादेखील समावेश आहे.

‘या’ चुका टाळल्या तर लग्नात वधूचा मेकअप होणार नाही खराब!

हेअर कलर : बदलत्या काळानुसार रोज नवनवी ट्रेंड बाजारात येत असतात. सध्या तरुणांमध्ये हेअर कलर करण्याची क्रेझ दिसून येत आहे. त्यामुळे बऱ्याच तरुणी वेगवेगळ्या रंगांनी केस कलर करत असतात. पण काही वेळेस उत्सुक होऊन केलेला हेअर कलर त्यांचा चेहऱ्याला शोभून दिसत नाही. त्यामुळे लग्नासाठीचा लुक खराब होऊ शकतो. हेअर कलर व्यवस्थित सेटल होण्यासाठी १० ते १५ दिवस लागतात. त्यामुळे लग्नाच्या ४ ते ५

दिवस आधी हेअर कलर केल्यास जो लुक आपल्याला अपेक्षित आहे तो मिळणार नाही. म्हणूनच लग्नापूर्वी जर केस कलर करायचे असतील तर निदान महिनाभर आधी कलर करावेत.

हेअरकट : हेअर कलरप्रमाणे हेअरकट देखील लग्नाच्या ४-५ दिवस आधी करू नये. कधी कधी हेअरकट आपल्याला हवा तसा होतं नाही किंवा तो ब्रायडल लूकला साजेसा नसतो. त्यामुळे लग्नात हेअरस्टाइल करताना अडचणी येऊ शकतात. त्यामुळे महिनाभर आधी हेअरकट केल्यास ते चांगले ठरते.

लग्नापूर्वी सुंदर दिसण्यासाठी केलेले उपाय : लग्नात सुंदर दिसावं ही प्रत्येक तरुणीची इच्छा असते. त्यामुळे बऱ्याच वेळा मुली फेशियल, ब्लीच, क्लीनअप असे नानाविध प्रकार करतात. पण लग्नाच्या ४-५ दिवसआधी ब्यूटी ट्रीटमेंट करणं नुकसानदायक ठरत. कारण काही मुलींची स्कीन सेन्सिटिव्ह असते, काहींची ड्राय तर काहींची ऑइली असते. त्यामुळे अशा त्वचेसाठी

वेगवेगळ्या ब्यूटी ट्रीटमेंट असतात. मात्र काही वेळा योग्य प्रोडक्ट किंवा क्रीम न वापरल्यामुळे त्याचा परिणाम चेहऱ्यावर होऊ शकतो. चेहऱ्यावर लाल पूरळ किंवा पुटकुळ्या येऊ शकतात.

अतिरिक्त व्यायाम : लग्नात बारीक दिसावं याकडे मुलींचा जास्त कल असतो. त्यामुळे मुली बऱ्याचदा लग्नापूर्वी डाएट, व्यायाम करतात. तसंच लग्नाच्या १०-१२ दिवस आधी हार्ड वर्कआऊट करतात. परंतु यामुळे त्या थकतात आणि सोबतच चेहरा ही अगदी फिका पडतो.

फास्ट फूड खाणे : लग्नात मेकअपमुळे तर आपलं सौंदर्य वाढतंच मात्र त्याचप्रमाणे चेहऱ्यावर तजेला असणंही गरजेचं आहे. तजेला असेल तरच सौंदर्यात भर पडते. नितळ आणि सतेज चेहरा हवा असेल तर आपल्या आहाराकडे विशेष लक्ष देणं गरजेचं आहे. या काळात फास्ट फूड खाणं कमी करावं आणि पौष्टिक पदार्थ खाण्यावर भर द्यावा. फास्ट फूड खाल्ल्यामुळे बऱ्याचदा चेहऱ्यावर पिंपल्स येण्याची शक्यता असते. त्यामुळे शक्यतो फास्ट फूड टाळावे.

घसादुखीवर ‘हे’ झटपट घरगुती उपाय नक्की येतील कामी

ऋतू बदलले की शरीराच्या अनेक समस्या उद्भवतात. तसेच थंडीत अंगदुखी, पाठदुखीसोबत घसा खवखवणे, घसा दुखणे असे आजार देखील उद्भवतात. अशा वेळी आपल्याला कधी कधी गिळताना, बोलताना घशाला त्रास होतो. यालाच Throat infection असेही म्हणतात. साधारणतः सर्दी, खोकला याप्रमाणे हा घशाला होणारा त्रास हे देखील व्हायरल इन्फेक्शन आहे. हे इन्फेक्शन काही दिवसांत आपोआप कमी होते. यामुळे याच्यावर काही इलाज करू नये असेही नाही.

त्या समस्यांकडे लक्ष न दिल्यास घशाला सूज येणे, टॉन्सिल्स लाल होणे, त्यावर पांढरे चट्टे येणे यासारखे गंभीर आजार होऊ शकतात. अशा वेळी मग यावर त्वरित काय उपाय करता येईल अशा प्रश्न अनेकदा पडतो. म्हणूनच यावर झटपट घरगुती उपाय कोणते करता येईल ते पाहूया..

१. घशाला सूज

उतरवण्यासाठी गरम पाणी पिण्याचे व हळद मिठाच्या पाण्याच्या गुळण्या करता येतील.

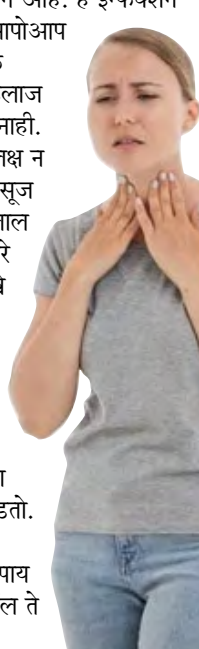
२. घसा दुखत असल्यास तोंडात आल्याचा तुकडा ठेवल्यास थोडा आराम मिळतो.

३. आलं, टोमॅटो आणि मधाचा रस एकत्र करून घेतल्याने व्हायरल इन्फेक्शन आहे. हे इन्फेक्शन काही दिवसांत आपोआप कमी होते. यामुळे याच्यावर काही इलाज करू नये असेही नाही.

४. मध आणि कांदा टाकून उकळलेलं पाणी गाळून ते थोड्या-थोड्या वेळाने प्यावे.

५. पाण्यात बडीशेप टाकून ते पाणी उकळून घ्यावं आणि त्यानंतर त्यात मध टाकून हे पाणी थोड्या थोड्या वेळाने प्यावे. याने घशाला आराम मिळेल.

याप्रमाणेच लिंबाचा रस आणि मध टाकलेले गरम पाणी प्यायल्यानेही घशाला आराम मिळतो. लवंग चवळल्यानेही घसादुखी कमी होते. थंडीत तुम्हाला जर तुम्हाला घसादुखीचा त्रास उद्भवत असेल तर हे उपाय नक्कीच मदत करतील.

नवीन कबुतरखान्यांसाठी मुंबईत जागाच नाही

■ **बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक**
लोकवस्तीपासून ५०० मीटर लांब जागा शोधून तेथे कबुतरखाने सुरू करता येतील का याची मुंबई महापालिकेतर्फे चाचपणी सुरू आहे. मात्र नव्या कबुतरखान्यांसाठी मुंबई अशा जागाच नसल्याचे आढळून आले आहे. लोकवस्तीपासून लांब अशा जागा शोधून अहवाल सादर करण्यासाठी मुंबई महापालिकेच्या विभाग कार्यालयांना आदेश दिले होते. मात्र बहुतांशी विभाग कार्यालयांनी अशा जागा नसल्याचा अहवाल दिला आहे. कबुतरखाने बंद करण्याबाबतचा वाद न्यायालयात पोहोचला असून त्याला राजकीय वळणही आले आहे. त्यामुळे कबुतरखाने सुरू करायचे झाल्यास लोकवस्तीपासून ५०० मीटर अंतरावर कबुतरखाने तयार करता येतील का याची

चाचपणी मुंबई महापालिका करीत आहे. अशा जागा विभाग स्तरावर शोधल्या जात आहेत. मुंबई महापालिकेच्या आरोग्य विभागाने शुक्रवारी सहाय्यक आयुक्तांना कबुतरखाने सुरू करण्याकरीता योग्य जागा शोधण्याचे आदेश दिले होते. तसेच त्याबाबतचा अहवाल गुगल शीटवर भरून त्याला तपासून बघावे लागणार आहे. मात्र संध्याकाळी उशीरापर्यंत बहुतांशी विभाग कार्यालयांनी अशा जागा नसल्याचाच अहवाल दिल्याचे समजते. मुंबई प्रत्येक भाग

अत्यंत गजबजलेला असून आधीच अत्यंत दाटीवाटीने या ठिकाणी लोक राहतात. त्यामुळे लोकवस्तीपासून ५०० मीटर अंतर दूर या निकषात कोणत्याही विभागात जागा सापडणे अवघड आहे. काही विभाग कार्यालयांनी अशा जागा शोधल्या आहेत, मात्र त्यावर आरक्षण आहे का हे देखील तपासून बघावे लागणार आहे. मुंबईतील कबुतरखाने बंद करण्यासाठी मुंबई महापालिकेने तत्काळ मोहीम राबवली, असे निर्देश राज्य सरकारने

पावसाळी अधिवेशनात दिले होते. त्यानंतर मुंबई महापालिकेने दुसऱ्याच दिवशी दादरच्या प्रसिद्ध कबुतरखान्यावर कारवाई केली होती. कबुतरखान्याच्या वरील अनधिकृत बांधकाम हटवले, तसेच कबुतरांसाठी जमा केलेले खाद्यही हटवले. पालिकेच्या या कारवाईच्या विरोधात काही पक्षीप्रेमींनी उच्च न्यायालयात धाव घेतली होती. या याचिकेवरील सुनावणीच्या वेळी उच्च न्यायालयाने कबुतरखाना बंद करण्यासंबंधी आदेश दिले होते. या प्रकरणाचा वाद अद्याप संपलेला नसून पुन्हा पुन्हा हा विषय डोके वर काढत आहे. त्यातच काही दिवसांपूर्वी बोरिवली येथील संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या परिसरात एका जैन मंदिरालगत नवीन कबुतरखाना सुरू करण्यात आला आहे.

नवीन वर्षात स्वयंचलित दरवाजे असलेली लोकल धावणार - रेल्वेमंत्री

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

धावत्या लोकलमधून पडून रेल्वे प्रवाशांचा मृत्यू आणि जखमी होण्याचे प्रमाण अधिक आहे. सर्वसामान्य नोकरदारांचा अशाप्रकारे अपघात होणे चुकीचे आहे. त्यामुळे नवीन वर्षापासून स्वयंचलित दरवाजे असलेली लोकल धावले. मुंबईतील सध्या धावत असलेल्या लोकलला स्वयंचलित दरवाजे बसविण्यात येतील. तर, येत्या काळात २३८ नवीन रेल्वे दाखल होणार असून, त्यामुळे ६० टक्के प्रवासी क्षमता वाढेल, असा विश्वास रेल्वेमंत्री आश्विनी वैष्णव यांनी व्यक्त केला. घणसोली येथील अतिरिक्त मध्यवर्ती बोगद्याच्या कार्यरथळाला आश्विनी वैष्णव यांनी शनिवारी भेट दिली. यावेळी

वैष्णव म्हणाले की, देशभरातून नागरिक मुंबईत नोकरीनिमित्त येतात. मुंबईच्या अर्थव्यवस्थेत आपले आर्थिक योगदान देतात. परंतु, दरवर्षी अनेक प्रवाशांचा धावत्या लोकलमधून पडून मृत्यू होतो. त्यामुळे यावर उपाय म्हणून लोकलला स्वयंचलित दरवाजे बसविण्यात येतील. वातानुकूलित लोकलला स्वयंचलित दरवाजे बसविण्यात आले आहेत. आता नवीन तयार होणाऱ्या सामान्य लोकलला स्वयंचलित दरवाजे बसविण्यात येतील. स्वयंचलित

दरवाजांमुळे लोकलमधून पडून होणारे अपघात पूर्णपणे बंद होतील. बंद भारत एक्सप्रेसप्रमाणे नव्या लोकलमध्ये प्राणवायूचे प्रमाण अधिक असेल, असे वैष्णव म्हणाले.

मुंब्रा येथे जून २०२५ मध्ये लोकलमधून पडून प्रवाशांचा मृत्यू झाला होता. या घटनेनंतर आश्विनी वैष्णव आणि रेल्वे मंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी ईटिग्रल कोच फॅक्टरी (आयसीएफ) सोबत बैठक घेतली. त्यानंतर, सामान्य लोकलच्या रचनेत बदल

करण हवा खेळती राहील अशा पद्धतीची रचना करून डबा तयार करण्याचा, स्वयंचलित दरवाजे असलेली सामान्य लोकल चालविण्याचा निर्णय रेल्वे मंडळाने घेतला. त्यानंतर, ऑगस्ट २०२५ मध्ये मध्य रेल्वेच्या कुर्ला कारशेडमध्ये सामान्य लोकलला स्वयंचलित दरवाजा असलेला नमुना डबा विकसित केला होता. सामान्य लोकलला स्वयंचलित दरवाजे बंद केल्यास, वायुवीजन कमी होऊन प्रवासी गुदरमतील. ही गंभीर समस्या लक्षात घेऊन यावर उपाय शोधण्यात आला. स्वयंचलित दरवाजांना लूक्स (हवेशीर पट्ट्या) असतील. त्यामुळे या लूक्समधून हवा खेळती राहील.

बेरोजगारांना एसटीमध्ये मिळणार 30 हजार रुपयांची नोकरी

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

राज्य परिवहन महामंडळाच्या (एसटी) ताफ्यात आठ हजार नवीन बसगाड्या दाखल होणार आहेत. त्यामुळे एसटी महामंडळाला मनुष्यबळाची आवश्यकता भासणार आहे. यासाठी कंत्राटी पद्धतीने १७,४५० चालक व सहाय्यक पदासाठी भरती प्रक्रिया राबविण्यात येणार असून येत्या २ ऑक्टोबर रोजी निविदा प्रक्रियेला सुरुवात होणार आहे. या भरती प्रक्रियेच्या माध्यमातून राज्यातील हजारो बेरोजगार तरुण -तरुणींना रोजगार उपलब्ध होणार आहे. त्यांना किमान ३० हजार रुपये वेतन मिळणार आहे. या संघीचा होतकरू तरुण -तरुणींनी फायदा घ्यावा, असे आवाहन परिवहन मंत्री तथा एसटी महामंडळाचे अध्यक्ष प्रताप सरनाईक यांनी केले आहे. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या ३०० व्या संचालक मंडळ बैठकीत घेण्यात आलेल्या

निर्णयानुसार, बस सेवा सुरळीत ठेवण्यासाठी आवश्यक असलेले चालक व सहाय्यक तीन वर्षासाठी कंत्राटी पद्धतीने घेण्याकरिता ई-निविदा प्रक्रिया अवलंबण्यात येत आहे. ही ई-निविदा प्रक्रिया सहा प्रादेशिक विभागामध्ये राबविण्यात येणार आहे. प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर मनुष्यबळ पुरविणाऱ्या संस्थांकडून राज्य परिवहन महामंडळाला आवश्यक मनुष्यबळ वेळेत उपलब्ध होईल.

कंत्राटी पद्धतीने भरती होणाऱ्या चालक व सहाय्यक उमेदवारांना सुमारे ३० हजार रुपये वेतन देण्यात येईल. याबरोबरच उमेदवारांना एसटीतर्फे प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. बसची वाढती संख्या आणि त्यासाठी लागणारे मनुष्यबळ मिळाल्यानंतर प्रवाशांना अखंड, सुस्थित व दर्जेदार बस सेवा उपलब्ध करणे शक्य होईल, असा विश्वास सरनाईक यांनी व्यक्त केला.

चोरलेल्या मोबाईलमधून पहिला डल्ला बँक खात्यावर; सोपा पासवर्ड चोरांच्या फायद्याचा

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

सेल फोन म्हणजेच मोबाईल फोन हा प्रत्येकाच्या आयुष्याचा भाग झाला आहे. ईमेल, व्हॉट्सअॅप, ऑनलाइन पेमेंट, गुगल किंवा जीपे हे सर्व मोबाईलमध्ये असल्यामुळे अलीकडच्या काळात खिशात पैसे न ठेवता केवळ मोबाईल सोबत घेऊन प्रवास करतात. मोबाईलमधून गुगल पे करताना प्रत्येकजण पासवर्ड ठेवतो. अनेकजण त्यांचा सर्व बँकांसाठी गुगल पेसाठी एकसारखे सोपा पासवर्ड ठेवतात. हाच मोठा धोका आहे कारण तुमचा मोबाईल चोरीला गेला तर तुमचा सोपा (हएअड ढॅ२२६६११) पासवर्ड तुमचे बँक खाते रिकामे करू शकतो. कारण मोबाईल चोरीला गेल्यानंतर हे लोक पहिल्यांदा फोन अनलॉक करतात

आणि लगेचच गुगल पेमधून पैसे ट्रान्सफर करतात. अशीच एक घटना नुकताच मुंबईत घडली आहे. चेंबूर गुहे शाखेने साकीनाकामधील एका मोबाईल दुकानावर शुक्रवारी छापा टाकला आणि धक्कादायक बाब म्हणजे आयएमईआय छेडछाडीचे रॅकेट नंबर दूरसंचार विभागाच्या केंद्रीय उपकरण ओळख नोंदणीमध्ये कधीही सापडत नाही. मुंबईतील अनंत चतुर्थीच्या (६ सप्टेंबर) विसर्जन मिरवणुकीत मोठ्या प्रमाणात मोबाईल फोन चोरीला

मदत करण्यासाठी वापरले जाते. जे मोबाईलचे लॉक किंवा पिन विसरतात त्यांच्या मदतीसाठी हे सॉफ्टवेअर आहे. परंतु राम प्रसाद राजभर आणि गुलाम खान चोरीच्या मोबाईल फोनचा व्हॉलकॉल नंबर बदलण्यासाठी याचा वापर करायचे. त्यामुळे मूळ व्हॉलकॉल नंबर दूरसंचार विभागाच्या केंद्रीय उपकरण ओळख नोंदणीमध्ये कधीही सापडत नाही. मुंबईतील अनंत चतुर्थीच्या (६ सप्टेंबर) विसर्जन मिरवणुकीत मोठ्या प्रमाणात मोबाईल फोन चोरीला

चेंबूरमध्ये ओडीवी वार-पाच वाहनांना धडक, सुदैवाने कोणीही जखमी नाही

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

चेंबूरमधील सिंधी सोसायटी परिसरात शुक्रवारी रात्री भरधाव वेगात आलेल्या एका ओडी मोटारगाडीने चार ते पाच वाहनांना धडक दिली. सुदैवाने या अपघातात कोणीही जखमी झाले नाही. मात्र वाहनांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याची माहिती स्थानिक रहिवाशांनी दिली. दोन वर्षांपूर्वी चेंबूरमधील सिंधी सोसायटी परिसरात झामा चौक झ समननगर दरम्यान नवीन रस्ता तयार करण्यात आला आहे. मात्र अद्यापही हा रस्ता वाहतुकीसाठी खुला करण्यात आलेला नाही. त्यामुळे

या रस्त्यालगत सध्या मोठ्या प्रमाणात वाहने उभी करण्यात येत आहेत. अनेक वाहनचालक या मोकळ्या रस्त्यावर भरधाव वेगाने वाहने चालवतात. एक महिला शुक्रवारी रात्री या रस्त्यावरून भरधाव वेगात ऑडी मोटारगाडी घेऊन जात होती. अचानक तिच्या वाहनासमोर एक श्वान आला. त्यामुळे या महिलेचा वाहनावरील ताबा सुटला. त्यानंतर या मोटारगाडीने रस्त्यालगत उभ्या असलेल्या चार ते पाच वाहनांना धडक दिली. सुदैवाने या अपघातात कोणीही जखमी झाली नाही. मात्र वाहनांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले. घटनेची माहिती मिळताच चुनाभट्टी पोलीस तत्काळ घटनास्थळी दाखल झाले. त्यांनी महिला चालकाला ताब्यात घेतले असून याप्रकरणी पोलीस अधिक तपास करीत आहेत.

बुलेट ट्रेनचे तिकीट मध्यमवर्गीयांना परवडेल - रेल्वेमंत्री आश्विनी वैष्णव

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

देशातील पहिल्या ५०८ किमी लांबीच्या मुंबई झ अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाचे काम सुरू आहे. भविष्यात २.०७ तासात प्रवाशांचा प्रवास होईल. हा प्रकल्प मध्यमवर्गीयांच्या आकांक्षा पूर्ण करणार असेल. तसेच बुलेट ट्रेनचे तिकीट मध्यमवर्गीयां परवडणारे असेल, असे रेल्वेमंत्री आश्विनी वैष्णव म्हणाले.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या महत्त्वाकांक्षी प्रकल्पापैकी एक असलेल्या मुंबई झ अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाने ऐतिहासिक अभियांत्रिकी टप्पा गाठला आहे. घणसोली आणि शिळफाटा बाजूंनी एकाच वेळी खोदकाम करून ४.८ किमी लांबीचा बोगदा तयार करण्यात आला

आहे. घणसोली येथील अतिरिक्त मध्यवर्ती बोगद्याच्या कार्यस्थळाला आश्विनी वैष्णव यांनी शनिवारी भेट दिली.

यावेळी वैष्णव म्हणाले की, मुंबई झ अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्प २०२९ पर्यंत पूर्ण होईल. सध्या या प्रकल्पाची कामे वेगात सुरू आहेत. ३२० किमीचा व्हायडव्गट (लांबलवक पूल) पूर्ण झाला. सर्व स्थानकांची बांधकामे वेगाने सुरू आहेत. नदीवरील पूल बांधण्यात येत आहेत. साबरमती बोगदा पूर्णत्वाकडे आहे. तसेच महाराष्ट्रातील कामे सर्वतोपरीने वेगाने सुरू आहेत. प्रकल्पाच्या जवळील बांधकामे आणि सागरी पर्यावरणाला धोका होणार नाही, यावर विशेष लक्ष दिले जात आहे, असे वैष्णव म्हणाले.

बुलेट ट्रेन प्रकल्पामुळे मुंबई झ अहमदाबाद दरम्यानचा प्रवास फक्त २ तास ७ मिनिटांत पूर्ण होईल. बुलेट ट्रेन प्रमुख व्यावसायिक शहरांना जोडणार असल्याने, अर्थव्यवस्था वाढीस चालना मिळेल. टोकियो, नागोया आणि ओसाका सारख्या प्रमुख केंद्रांना जोडणाऱ्या जगातील पहिल्या बुलेट ट्रेनने जपानच्या संपूर्ण अर्थव्यवस्थेवर बहुआयामी परिणाम केला.

त्याचप्रमाणे, हा प्रकल्प आणंद, अहमदाबाद, वडोदरा, सुरत, वापी आणि मुंबई यांना एकाच आर्थिक कॉरिडोरमध्ये जोडेल. यामुळे एकात्मिक बाजारपेठ निर्माण होईल आणि या कॉरिडोरवर औद्योगिक विकासाला गती मिळेल, असे वैष्णव म्हणाले.

बुलेट ट्रेन प्रकल्प २०२७ मध्ये सुरू करण्याचे उद्दिष्ट्य आहे. सुरत - बिलिमोरादरम्यानच्या

पहिल्या विभागातील वाहतूक सर्वात आधी सुरू होईल. त्यानंतर २०२८ पर्यंत ठाणे आणि २०२९ पर्यंत वांद्रि-कुर्ला संकुलपर्यंत बुलेट धावू लागेल. सुरुवातीला गर्दीच्या वेळी दर ३० मिनिटांनी बुलेट ट्रेन धावले. तर, दुसऱ्या टप्प्यात दर २० मिनिटांनी बुलेट ट्रेन धावले. त्यानंतर वाढती मागणी लक्षात घेऊन दर १० मिनिटांनी बुलेट ट्रेनची फेरी चालविण्याचे लक्ष्य आहे. प्रकल्पात व्यापक सुरक्षा उपायांसह प्रगत न्यू ऑस्ट्रियन टेलिंग मेशडचा (एनएटीएम) वापर करण्यात येत आहे. सुरक्षित बांधकाम सुनिश्चित करण्यासाठी त्यात ग्राउंड सेटलमेंट मार्कर, पायझोमीटर, इनविलनोमीटर आणि स्ट्रेन गेज समाविष्ट आहेत.

कर्तव्य बजावणाऱ्या पोलिसावर सुन्याने हल्ला, आरोपीचा शोध सुरू

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

एंट्रॉप हिल परिसरात कर्तव्य बजावणाऱ्या पोलिसावर शुक्रवारी २७ वर्षीय तरुणाने सुन्याने हल्ला केला. या हल्ल्यात पोलीस शिपायाच्या हाताला सुरा लागल्यामुळे जखम झाली. आरोपीची ओळख पटली असून त्याच्याविरोधात एंट्रॉप हिल पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

तक्रारदार समाधान माने (३७) पोलीस शिपाई असून ते एंट्रॉप हिल पोलीस ठाण्यात कार्यरत आहेत. पोलीस ठाण्याने हद्दपार केलेले सराईत आरोपी आपल्या परिसरात आल्याची पडताळणी करण्याचे काम माने यांना देण्यात आले होते.

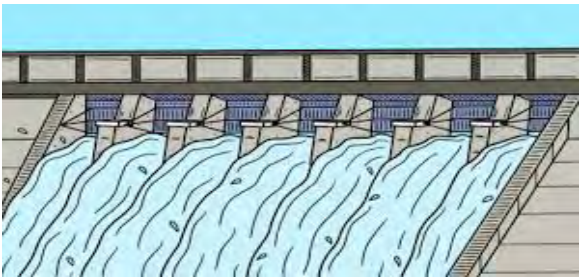
त्यासाठी ते बंगालीपुरा परिसरात गस्त घातल होते. त्यावेळी माने यांच्यासमोर अचानक मोहम्मद पीर मोहम्मद पठाण आला. तो माने यांना कामापासून परावृत्त करू लागला. त्याच्या हातात सुरा होता. त्यांनी आरोपीला समजावण्याचा प्रयत्न केला. परंतु आरोपी त्यांना शिवीगाळ करून लागला. त्यानंतर आरोपीने हातातील सुन्याने माने यांच्यावर हल्ला केला. त्याने सुरा माने यांच्या पोटात मारण्याचा प्रयत्न केला. त्यामुळे माने यांनी स्वतःचा बचाव करण्याचा प्रयत्न केला असता त्यांच्या हाताला सुरा लागला. त्यामुळे रक्त येऊ लागले. हा प्रकार पाहिल्यानंतर स्थानिक रहिवासी माने यांच्या मदतीसाठी धावले. त्यावेळी आरोपीने त्यांनाही सुरा दाखवून मदत करण्यापासून परावृत्त केले. माने यांनी आरोपीला पकडण्याचा प्रयत्न केला. पण आरोपीने त्यांना धक्का देऊन पलायन केले. आरोपी मोहम्मद पीर मोहम्मद पठाण याच्या विरोधात सरकाराी कामात अडथळा निर्माण केल्याप्रकरणी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. माने यांना शीव येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात नेण्यात आले.

गारगाई धरण अजूनही परवानगीच्या प्रतीक्षेत, वन विभागाच्या परवानगीची अद्याप प्रतीक्षा

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

पाण्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी मुंबई महापालिकेने गारगाई धरण प्रकल्पाला गती देण्याचे ठरवले असले तरी या प्रकल्पाला अद्याप परवानगीची प्रतीक्षा आहे. वन्यजीव विभागाची राज्याची परवानगी मिळाली असून केंद्राची परवानगी बाकी आहे. तसेच वन विभागाची परवानगी अद्याप मिळालेली नाही.

मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या उध्व वैतरणा, मोडक सागर, तानसा, मध्य वैतरणा, भातसा, विहार, तुळशी या सातही धरणांतून मुंबईला दर दिवशी ४००० दशलक्ष लिटर पाण्याचा पुरवठा केला जातो. मात्र मुंबईची

लोकसंख्या वाढत असून पाण्याची वाढती मागणी पूर्ण करण्यासाठी मुंबई महापालिकेने गारगाई, पिंजाळ व दमणगंगा हे तीन प्रकल्प राबविण्याचा निर्णय घेतला होता. या सगळ्या प्रकल्पांचे काम खडले आहे. गारगाई धरणासाठी लाखो झाडे कापावी लागणार असल्यामुळे हा प्रकल्प पालिका

प्रशासनाने बाजूला ठेवला होता. मात्र मध्य वैतरणा धरण २०१४ मध्ये बांधून पूर्ण झाल्यानंतर गेल्या दहा वर्षांत एकही नवीन धरण मुंबई महापालिकेने बांधलेले नाही. त्यातच समुद्राचे पाणी गोडे करण्याचा प्रकल्पही खडला आहे. त्यामुळे पालिका प्रशासनाने गारगाई धरण प्रकल्पाला गती

देण्याचे ठरवले आहे.

परवानग्यासाठी हा प्रकल्प गेल्या चार वर्षांपासून रखडला आहे. या प्रकल्पामुळे तानसा अभयारण्य बाधित होणार असून त्याकरिता वन्यजीव विभागाची परवानगी लागणार आहे. तसेच वन विभागाचीही परवानगी लागणार आहे. या परवानग्यांसाठी २०२० मध्ये अर्ज करण्यात आले होते. मात्र आतापर्यंत वन्यजीव विभागाची राज्याची परवानगी मिळाली असून केंद्राची परवानगी बाकी आहे. तर वन विभागाची परवानगी अद्याप मिळालेली नाही, अशी माहिती महापालिका अधिकाऱ्यांनी दिली.

मुंबईला पाणीपुरवठा

करण्यासाठी सध्या सात धरणातील पाणीसाठ्यावर भिस्त आहे. सगळी धरणे कठोकाट भरली असली तरी सलग तीन वर्षे मुंबईकरांवर पावसाळ्याच्या आधी पाणी कपात लागू करण्याची वेळ येते किंवा राखीव साठा वापरवा लागतो. त्यामुळे पालिकेने गारगाई धरण प्रकल्प पूर्ण करण्याचे ठरवले आहे. प्रकल्पासाठी परवानग्या मिळाल्यानंतर बांधकाम पूर्ण होण्यासाठी सुमारे चार वर्षे लागणार आहेत. या प्रकल्पासाठी ३१०० कोटी रुपये खर्च अपेक्षित असून परवानग्या खडडल्यामुळे हा खर्चही वाढण्याची शक्यता आहे.

मागणी आणि पुरवठ्यात तूट मुंबईत सध्या दररोज ४०००

दशलक्ष लिटर पाणीपुरवठा केला जातो. प्रत्यक्षात आता मुंबईची दैनंदिन पाण्याची गरज ४६०० दशलक्ष लिटर इतकी आहे. गारगाई धरण झाल्यास ४४० दशलक्ष लिटर पाणी उपलब्ध होऊ शकणार आहे.

येत्या काळात मुंबईतील वाढत्या लोकसंख्येमुळे पाण्याची मागणीही वाढणार आहे. २०४१ पर्यंत मुंबईकरांच्या पाण्याची गरज ५९४० दशलक्ष लिटर इतकी होणार आहे. मात्र सध्या तरी सात धरणांव्यतिरिक्त दुसरा पर्याय नाही. मुंबईला सात धरणांतून पाणीपुरवठा होत असला तरी तो दिवसेंदिवस कमी पडू लागला आहे.

वेश्या त्यवसाय करणाऱ्या पार्लरवर पोलिसांचा छापा, तिघांना अटक

■ **मुंबई। प्रतिनिधी:**

मसाजच्या नावाखाली वेश्या व्यवसाय करणाऱ्या एका पार्लरवर शुक्रवारी पोलीस उपायुक्त कार्यालयामधील एका पथकाने छापा घातला. येथून दोन मुलींची सुटका करण्यात आली असून पार्लर चालवणाऱ्या तिघांवर गुन्हा दाखल करून त्यांना अटक करण्यात आली. शीव - पनवेल महामार्गावरील देवनार परिसरात

मारिया स्या नावाचे पार्लर आहे. गेल्या काही दिवसांपासून येथे मासाजच्या नावाखाली वेश्या व्यवसाय सुरू असल्याची माहिती पोलीस उपायुक्त परिमंडळ ६ कार्यालयाला मिळाली होती. त्यानुसार पोलीस उपायुक्त पथकाने शुक्रवारी सायंकाळी पार्लरवर छापा घातला. यावेळी तेथे वेश्या व्यवसाय सुरू असल्याचे उघडकीस आले. वेश्या व्यवसाय करण्यास भाग पाडणाऱ्या एका महिलेसह दोघांविरोधात गोवंडी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करून त्यांना अटक करण्यात आली. यावेळी पार्लरमधून दोन मुलींची सुटका करण्यात आली.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजूला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहील, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra**, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com